

Protocol meldcode

Meldcode met afwegingskader

CBS De Wegwijzer
Nieuwstraat 17
7927 PJ Alteveer

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Verbeterde meldcode met afwegingskader	4
3. De meldcode	5
4. Overzicht wettelijk verplichte stappen	6
5. Omschrijving van de stappen	8
6. Afwegingsvragen	10
7. Als zorgen blijven bestaan	12
8. Bodemeisen hulp	13
9. Wettelijke verplichtingen	14
10. Participatie van kinderen	16
11. Bijlage(n)	17

1. Inleiding

Het is voor scholen en instellingen verplicht om een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te hebben. Deze meldcode maakt onderdeel uit van het sociaal veiligheidsplan van de school. Beroepskrachten die werken met jongeren zijn verplicht een meldcode te gebruiken bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling. De meldcode draagt eraan bij dat bij signalen op dit gebied snel en adequaat hulp kan worden geboden.

De Intern Begeleider (IB'er) zorgt ervoor dat alle beroepskrachten attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen. Beroepskrachten weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Jaarlijks komt de meldcode op de agenda van het IB platform. Tijdens de startdag van het team, voorafgaand aan ieder schooljaar, wordt de meldcode geagendeerd. Een belangrijk aandachtspunt is het herkennen en juist interpreteren van de signalen.

De school heeft een samenwerking met een extern vertrouwenspersoon (LVV gecertificeerd) van 'Hét vertrouwensbureau'.

2. Verbeterde meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een afwegingskader opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen.

In de verbeterde meldcode is ook de *participatie van kinderen* opgenomen. Het gaat hierbij om negen *actiepunten*, en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

3. De meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheid* en de *Afwegingsvragen*.

Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten **moeten** een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/ of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle andere gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/ of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/ of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht altijd moet melden bij Veilig Thuis.

Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- *Acute onveiligheid*
- *Structurele onveiligheid*
- *Disclosure* (d.w.z. kind/ volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling/verwaarlozing).

Acute onveiligheid

Een zorgvrager die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we disclosure oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/ of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/ of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die in stap 4 gesteld worden.

Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage(n).

Afwegingsvragen

Het afwegingskader (toe te passen in stap 4), bevat de vijf afwegingsvragen waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

4. Overzicht wettelijk verplichte stappen

Stap 1	De leerkracht en/of leerkrachtondersteuner: observeert
In kaart brengen van signalen Kindcheck* (indien van toepassing)	• brengt signalen in kaart • neemt contact op met de intern begeleider • de intern begeleider doet de kindcheck (indien van toepassing) • de leerkracht en/of intern begeleider documenteert

* is aan de orde wanneer een volwassene of adolescent in de situatie verkeren die minderjarige kinderen (ernstige) schade kunnen berokkenen. Er moet onderzocht worden, in dat geval, in een gesprek met ouders/verzorgers of er (nog meer) kinderen bij ouders/verzorgers wonen en wie er voor hen zorgen. Op basis van deze informatie wordt besloten of er verdere actie ondernomen moet worden door de verdere stappen van de meldcode te doorlopen.

Stap 2	
Collegiale consultatie Bij twijfel: Veilig Thuis (anoniem) Bij twijfel: letseldeskundige	• leerkracht organiseert collegiale consultatie • leerkracht vraagt advies bij de intern begeleider • de intern begeleider zet indien nodig een signaal in de Drentse Verwijsindex • de leerkracht en/ of intern begeleider documenteert bij twijfel: de intern begeleider vraagt advies bij de externe vertrouwenspersoon of Veilig Thuis

Stap 3	
Gesprek met betrokkene(n) en (indien van toepassing) kind	• de leerkracht en intern begeleider hebben een gesprek met de ouder(s)/ verzorger(s) en kind • de leerkracht en/ of intern begeleider documenteert bij twijfel: de intern begeleider vraagt advies bij de externe vertrouwenspersoon of Veilig Thuis

Stap 4	
Wegen van geweld en/of kindermishandeling Gebruik het afwegingskader Bij twijfel: altijd Veilig Thuis	• de intern begeleider stemt af met de directie en beantwoordt de 5 vragen van het afwegingskader. • bij doorgaan naar stap 5, de intern begeleider en directie doen melding en bespreken deze met de betrokkenen • de leerkracht en/ of intern begeleider documenteert bij twijfel: de intern begeleider vraagt advies bij de externe vertrouwenspersoon of Veilig Thuis

Stap 5	
Beslissen met Veilig Thuis Afweging 1: is melden noodzakelijk? (is noodzakelijk als er sprake is van acute of structurele onveiligheid). Afweging 2: is hulpverlening (ook) mogelijk?	• de intern begeleider documenteert de vervolgstappen. Indien er besloten wordt tot het doen van een melding, doet de intern begeleider of directie in naam van de school melding.

5. Omschrijving van de stappen

Bij acuut gevaar

Blijkt uit waarneming of informatie dat er acuut gevaar dreigt:

- bij geweld of onveiligheid: contact met politie op telefoonnummer: 112.
- bij geweld, onveiligheid door onvoldoende basiszorg: contact met het crisisinterventieteam.
- bij onveiligheid door psychiatrisch problematiek: contact met GGZ crisisdienst.
- bij zorgen over jeugdige (of broer/ zus) die een beschermingsmaatregel heeft: de gecertificeerde instelling.
- voor advies en onderzoek: Veilig Thuis

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- De leerkracht observeert en brengt signalen in kaart. Ze deelt deze signalen met de intern begeleider. De intern begeleider inventariseert of er broers of zussen van deze leerling op school zitten waarbij er mogelijk ook signalen zijn. De signalen worden gedocumenteerd en door de leerkracht in ParnasSys gezet. De signalen worden feitelijk weergegeven:
 - toets of de onderbuikgevoelens onderbouwd kunnen worden door feiten die zijn gezien, gehoord of geroken;
 - stel vast welke feiten er zijn geconstateerd';
 - sluit aan bij wat er gehoord, gezien of waargenomen is;
 - vermeld de bron bij informatie van anderen;
 - leg ook beschermende factoren of signalen die het vermoeden weerspreken vast;
 - leg de reactie van betrokkenen vast;
 - leg medische diagnoses alleen vast als ze zijn vastgesteld door een deskundige professional.
 - bedenkt welke informatie nog nodig is om een inschatting te maken;
 - bedenk wie er betrokken dienen te worden (let op gezaghebbende ouder);
 - Gesprekspunten:
 - deel de feiten en vraag naar herkenning;
 - verhelder de situatie en stel verdiepingsvragen;
 - houd alle stappen nauwkeurig bij in ParnasSys.
- Als de leerkracht en intern begeleider zich zorgen maken om de veiligheid van het kind, omdat de ouder in een (medische) situatie verkeert die het kind (ernstige) schade kan veroorzaken wordt de kindcheck uitgevoerd.
- Bij signalen/ vermoedens van eerdergerelateerd geweld wordt advies ingewonnen bij Veilig Thuis.

Stap 2: Collegiale consultatie

De leerkracht gaat met de intern begeleider in gesprek. De intern begeleider vraagt advies bij schoolmaatschappelijk werk en/ of de externe vertrouwenspersoon. Bij twijfel wordt er, na contact met schoolmaatschappelijk werk en/ of de externe vertrouwenspersoon, contact opgenomen met Veilig Thuis.

- bespreek feitelijke signalen, krachten en zorgen ten aanzien van het vermoeden van partnergeweld of kindermishandeling.
- toets de interne weging uit stap 1.
- bedenkt welke vervolgacties nodig zijn:
 - overweeg consultatie bij een expert (Veilig Thuis).
 - stel bodemeisen van de hulp vast.

- stel vast wat de vervolgstappen zijn als resultaat uitblijft.

Houd in het dossier zorgvuldig verslag bij van vermoedens en feiten, overleg en overwegingen, besluiten en handelen.

Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

De intern begeleider en leerkracht gaan in gesprek met ouder(s)/ kind. Bij twijfel wordt er contact opgenomen met Veilig Thuis.

- Bereid het gesprek voor:
 - Bedenk het doel.
 - Bedenk welke feiten je gaat benoemen.
 - Bedenk wat de vervolgstappen zijn indien het niet lukt om overeenstemming te bereiken over wat er minimaal moet gebeuren.
 - Bedenk wie er betrokken dienen te worden (let op gezaghebbende ouder).
- Ga in gesprek met betrokkenen:
 - Deel feitelijke signalen, krachten en zorgen.
 - Verhelder de situatie.
 - Stel vast wat er minimaal moet gebeuren.
 - Bespreek welke vorm van hulp en welke acties minimaal nodig zijn om dat te bereiken.
 - Stel vast wat de vervolgstappen zijn als resultaat uitblijft.

Houd in het dossier zorgvuldig verslag bij van vermoedens en feiten, overleg en overwegingen, besluiten en handelen.

Stap 4: Wegen van geweld en/ of kindermishandeling

- De intern begeleider doorloopt samen met de directie de vijf afwegingsvragen (zie hoofdstuk 6).
 - Bij twijfel wordt er advies gevraagd bij Veilig Thuis.
 - Mocht er aan de hand van de afwegingsvragen besloten worden om naar stap 5 te gaan, dan doet de intern begeleider of directie melding bij Veilig Thuis.
 - De intern begeleider en directie bereiden het gesprek met de betrokkenen voor, voeren dit gesprek en melden dat er een registratie bij Veilig Thuis zal plaatsvinden.
 - De intern begeleider neemt indien nodig contact op met schoolmaatschappelijk werk en/ of externe vertrouwenspersoon om na te praten over het gesprek.

Houd in het dossier zorgvuldig verslag bij van vermoedens en feiten, overleg en overwegingen, besluiten en handelen.

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis

1. Is melden noodzakelijk?
2. Is hulp inzetten/ organiseren (ook) mogelijk?

De melder neemt bij een melding samen met Veilig THuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door.

Deze drie vragen worden voorbereid door de intern begeleider en directie. Mocht het gezin bekend zijn binnen de hulpverlening, dan wordt er een breder overleg georganiseerd met alle betrokkenen.

6. Afwegingsvragen

Vijf afwegingsvragen

	1	<i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i> Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.
Meldnorm 1	2	<i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i> Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.
Meldnormen 2 en 3	3	<i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i> Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.

4	<i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.
5	<i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

7. Als zorgen blijven bestaan

Als zorgen blijven bestaan nadat de betrokkene(n) zijn toegeleid naar hulpverlening:

- Wanneer de betrokkene(n) zijn toegeleid naar hulp, dan is het van belang om betrokkene(n) te blijven volgen. Als de signalen en zorgen blijven bestaan of zich opnieuw voordoen, komen wij opnieuw in actie. Er wordt gecheckt of de gemaakte afspraken zijn nagekomen en wat het resultaat daarvan is. De meldcode wordt nogmaals doorlopen en indien de signalen en zorgen blijven bestaan, wordt bij stap 5 nogmaals besloten om opnieuw toe te leiden naar hulp of een melding bij Veilig Thuis te doen. Indien er opnieuw toegeleid wordt naar hulp, is het van belang dat de afspraken die worden gemaakt zo duidelijk zijn dat betrokkene(n) ook daadwerkelijk bij de hulp aankomen en deze aanvaarden. Wanneer hierover getwijfeld wordt, wordt altijd contact opgenomen met Veilig Thuis.
- Wanneer de (reeds bestaande) hulp niet voldoende blijkt te zijn, dan wordt dit besproken met de betrokkene(n). Er kan dan contact met Veilig Thuis opgenomen worden om de signalen te wegen en te besluiten of een melding gewenst is. Indien een melding wordt gedaan, wordt bij betrokkene(n) aangegeven dat de zorgen blijven bestaan en wordt aangekondigd aan dat u een melding bij Veilig Thuis gaat doen.

Indien zorgen blijven na een melding bij Veilig Thuis:

- Als het goed is, neemt Veilig Thuis na enige tijd contact met de melder op om te laten weten welke acties er zijn genomen en welke afspraken er zijn gemaakt. Indien er geen terugkoppeling wordt verkregen van Veilig Thuis kan er ook zelf contact met hen worden opgenomen.
- Ook nadat er gemeld is, blijft de betrokkene(n) gevolgd worden. Wanneer zorgen blijven bestaan of wanneer er zich opnieuw signalen van huiselijk geweld voordoen, dan wordt opnieuw actie ondernomen. Er wordt zo spoedig mogelijk contact opgenomen met Veilig Thuis en besproken dat er (nog altijd/ opnieuw) signalen opgemerkt worden. Indien het advies verkregen wordt opnieuw een melding te doen, wordt dit bij betrokkene(n) nogmaals aangegeven dat er een melding gedaan wordt.

Indien betrokkene(n) hulp weigeren:

- Wanneer signalen van huiselijk geweld worden waargenomen en betrokkene(n) weigeren hulp, dan doen intern begeleider of directie altijd een melding bij Veilig Thuis. Er wordt bij betrokkene(n) aangegeven dat er een melding wordt gedaan.

Indien betrokkene(n) verhuist naar een andere woonplaats:

- Wanneer signalen van huiselijk geweld worden waargenomen en betrokkene(n) verhuist naar een andere gemeente, dan nemen we, met toestemming van betrokkene(n), contact op met de collega (organisatie) in de nieuwe woonplaats.
- Wanneer betrokkene(n) geen toestemming geven voor overdracht, dan wordt er een melding bij Veilig Thuis gedaan.
Indien betrokkene(n) al bij Veilig Thuis bekend zijn, dan neemt Veilig Thuis contact op met Veilig Thuis in de nieuwe woonplaats en draagt de informatie over.

8. Bodemeisen hulp

Waar moet goede hulp aan voldoen?

- Er is voldoende zicht op (on)veiligheid.
- Er is voldoende zicht op onveilige gebeurtenissen in het verleden (waaronder meerdere meldingen).
- Alle betrokken leerkrachten hebben de focus op het stoppen van geweld en een (duurzaam) herstel van de veiligheid.
- Er wordt gewerkt aan het herstel van directe veiligheid en het wegnemen van de oorzaken van geweld. Hulp is gericht op het versterken van de veerkracht en het herstel van de schade die is veroorzaakt door (de dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling bij de betrokkene(n).
- Er wordt zoveel mogelijk in samenspraak met de hulpverlening gewerkt middels het principe: één gezin, één plan.

9. Wettelijke verplichtingen

Verantwoordelijkheid

In de Meldcode is vastgelegd wie binnen de organisatie de stappen doorloopt. Bijvoorbeeld een leerkracht die de signalen bespreekt met de intern begeleider van een school. Daarnaast is vastgelegd wie eindverantwoordelijk is voor de beslissing om wel of geen melding te doen.

Vertrouwelijke informatie

Bij het omgaan met vertrouwelijke informatie volgen we zoveel mogelijk de wet- en regelgeving binnen de AVG. Echter geldt hierbij dat, m.b.t. het aanleggen van een dossier en het melden bij Veilig Thuis, de meldcode voor de AVG gaat.

Documenteren

Signalen binnen de Meldcode worden gedocumenteerd in ParnasSys.

Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in stap 1 van de Meldcode, uitgevoerd door de intern begeleider.

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suicidepoging.

NB:

Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck.

Zijn er twijfels over de veiligheid van de kinderen? Dan doorlopen wij de stappen van de Meldcode. Wij leggen eerst vast door welke signalen bij de ouder twijfels zijn over de veiligheid van de kinderen. Daarna volgen de verdere stappen van de Meldcode die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

Deskundigheid eengerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eengerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. Wij raadplegen op het gebied van eengerelateerd geweld deskundigen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. In dergelijke gevallen nemen wij direct contact op met een aandachtsfunctionaris eengerelateerd geweld bij de politie.

Veilig Thuis Drenthe: 088 2460244 wordt voor deze expertise geraadpleegd.

Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een cliënt of patiënt is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is, dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een cliënt zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als zijn cliënt, patiënt of leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een cliënt, patiënt of leerling te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt.

NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met de intern begeleider en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

Verwijsindex risicojongeren

Alle medewerkers zijn op de hoogte gesteld van de meldingsprocedure voor de Verwijsindex risicojongeren.

10. Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen. Om de participatie van kinderen op te nemen in ons protocol zijn de negen opgestelde actiepunten uit de “Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling” (VWS, 2018) omgezet in concrete vragen.

1. Termen

In deze meldcode wordt gesproken over cliënt, de ouder en kind. In stap 3 wordt het kind *expliciet* als gesprekspartner benoemd.

2. Informatie over het proces

De leerkracht (in overleg met de intern begeleider) geeft het kind informatie over:

- Wie wat aan het doen is.
- Waarom diegene dit aan het doen is.
- Wanneer dit gebeurt.
- Wat de zorgen zijn.
- Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.
- Mogelijkheden voor het kind voor participatie, meedenken, mening geven.
- Recht op klacht of verzet.

3. Informatie over veilig opgroeien

De leerkracht (in overleg met de intern begeleider) informeert het kind over wat veilig opgroeien is.

- Hoe en wie geeft de informatie aan kinderen over hun recht om veilig op te groeien?
- Wat is een normale omgang tussen ouder en kind?
- Hoe gaat u een kind ontschuldigen?

4. Recht op eigen mening

De leerkracht (in overleg met de intern begeleider) informeert het kind over het recht om betrokken te worden, het recht op een eigen mening te geven en de mogelijkheden daarvan.

5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind

De leerkracht (in overleg met de intern begeleider) informeert het kind en luistert naar de visie van het kind.

Denk hierbij aan:

- De mening van het kind over bestaande zorgen.
- De door het kind geopperde oplossingen.
- De mening over voorgestelde beslissingen.

6. De mening van het kind in de besluitvorming

De leerkracht (in overleg met de intern begeleider) vraagt naar de mening van het kind over de besluitvorming. Deze mening wordt opgenomen in het dossier en benoemd bij de vervolgstappen.

7. Route bij disclosure

De leerkracht (in overleg met de intern begeleider) bespreekt met het kind de route, in het geval van disclosure.

Bijvoorbeeld: direct contact met Veilig Thuis en samen vervolgstappen bepalen.

8. Steun

De leerkracht (in overleg met de intern begeleider) biedt steun aan het kind na een overdracht en/of melding. De intern begeleider houdt hierover contact met Veilig Thuis en eventuele (andere) hulpverlening?

11. Bijlage(n)

Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs, bijvoorbeeld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. • Ernstig letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. • Poging tot verwurging. • Wapengebruik. • Geweld tijdens de zwangerschap. • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel. • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt. • Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn. • Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs. • Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling. • Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene.

	• Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken. • Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.
--	--

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	• Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partnerstalking, huwelijksdwang, eergeerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.
Voorbeelden	

Veilig Thuis

Veilig Thuis is er voor advies en ondersteuning en het melden van huiselijk geweld en kindermishandeling. Voor jezelf, maar ook als je je zorgen maakt over de veiligheid van iemand anders kun je een beroep doen op Veilig Thuis; ook als professional. Of je nu vragen en vermoedens hebt, of het zeker weet. Je zorgen delen is een belangrijke eerste stap.

Je krijgt als je belt een medewerker van Veilig Thuis aan de lijn, die aandachtig naar je verhaal luistert. Deze medewerker zet samen met je alles op een rij, beantwoordt vragen en geeft advies. Ook kijkt hij of zij samen met jou welke hulp er nodig is. Als je wilt, kun je anoniem blijven. Bel 0800-2000 (gratis).

De Drentse Verwijsindex

De Drentse Verwijsindex is een digitaal systeem waarin professionals jeugdigen (tot 23 jaar) waar zij zich zorgen over maken kunnen signaleren. Doen twee of meer professionals dit voor dezelfde jeugdige, dan ontstaat er een match. De professionals weten zo sneller of de jeugdige ook bekend is bij zijn of haar collega's. De Drentse Verwijsindex draagt zo bij aan snellere afstemming tussen professionals, zodat jeugdigen (nog) betere hulpverlening krijgen.